

4. Perskaitytę sakinius, pasakyk daiktavardžių *namas*, *namai* ir prievieksmių *namo*, *namie*, *namuose* reikšminius skirtumus.

- a) Prie kelio stovi senas namas.
- b) Šiame name jau užsidegė šviesos.
- c) Tik namuose galiu pailsėti.
- d) Vakare namie nieko nebus.
- e) Privačiuose namuose gyvena pasiturintys žmonės.
- f) Šie namai dar be stogų.
- g) Mano namai – tai mano tvirtovė.
- h) Kurio namo durys atidarytos?
- i) Jis grįžo namo.
- j) Kaimyno namui trūksta langų.

O dabar įrašyk reikiamą daiktavardžio *namas* linksnį ar prievieksmius *namo*, *namie*, *namuose*:

1 ..... yra keturiasdešimt butų. Nebuvau 2 ..... nuo vakar vakaro. Užeik pas mane į 3..... . Jauskitės kaip 4..... . Po vakarėlio parėjau 5..... labai vėlai. Senelių 6..... gyvena artimųjų neturintys žmonės, o vaikų 7..... – tie vaikai, kurie neturi tėvų. Pasakykite savo darbo ir 8..... telefoną. Aš nakvoju ne 9....., o viešbutyje.

5. Išbrauk tai, kas netinka.

nerašytas, -a – a) taisyklė, b) komandiruotė, c) įstatymas, d) kasdienybė, e) dienvartė;

išlaikyti – a) sūnų, b) mažylę, c) karjerą, d) šeimą, e) kailį;

nepatirtas, -a – a) vertybė, b) jausmas, c) išbandymas, d) džiaugsmas, e) patirtis;

atliktas, -a – a) tyrimas, b) ambicija, c) darbas, d) rūpestis, e) remontas;

užstrigo – a) raktas, b) užtrauktukas, c) liftas, d) sveikata, e) priežiūra.

PRATYBOS

1. Iš dviejų sakinių, vartodamas pusdalyvį ir esamojo laiko padalyvį, padaryk vieną sakinį.

- a) Julius šildė sriubą mikrobangėje. Julius žiūrėjo televizorių.
- b) Goda įrašinėjo į vaizduostę filmą. Dingo elektra.
- c) Gintaras skuta bulves. Gintaras išipjovė pirštą.
- d) Vaida siurbė kilimą. Vaida rado raktą.
- e) Morta kalba mobiliuoju telefonu. Ėmė švilpti arbatinukas.
- f) Eligijus darė šaldytuvo dureles. Eligijus nulaužė rankenėlę.
- g) Julius valgo. Sustojo indaplovė.
- h) Goda spaudė `stop` mygtuką. Išsijungė skalbimo mašina.
- i) Vaida klausė kompaktą. Vaida ruošė namų darbus.
- j) Morta dorojo šaldytą žuvį. Morta sušalo rankas.

Pvz., *Šildydamas sriubą mikrobangėje Julius žiūrėjo televizorių.* (jei svarbesnis žiūrėjimo veiksmas) arba *Žiūrėdamas televizorių Julius šildė sriubą mikrobangėje.* (jei svarbesnis šildymo veiksmas)

2. Skaitydamas tekstus, palikite vieną tarp skliaustų parašytą formą. Paaiškink, kodėl ją pasirinkai.

a) (Laikydamas, laikant) vyno taurę vienas vyras sako kitam:

- Kaip keičiasi laikai!

- Ką taip (sakant, sakydamas) turi galvoje?

- Vakar svečiuose stebėjau, kaip moterims (kalbėdamos, kalbantis, kalbėjus) apie politiką, vyrai kampe keitėsi valgių gaminimo receptais.

b) Vyras su žmona važiuoja į kurortą. Traukiniui (pajudėdamas, pajudant, pajudėjęs) žmona sako:

- Tikriausiai vėl pamiršai namie raktus nuo lagaminų.

- Nieko panašaus, – (rodydamas, rodant) raktus atsako vyras. – Štai jie! Šį kartą pamiršau pačius lagaminus.

c) Žmona, (vartant, varčius, vartydama) madų žurnalus, sako vyrui:

- Šiemet vyrai nešios marškinius be sagų.

- Tik pagalvok. Tiesą (sakydamas, sakant), aš jau penkiolika metų rengiuosi madingai.

Įsidėmėk

tiesą sakant, kitaip kalbant, antra vertus, kaip čia pasakius yra įterpiniai su padalyviu.

3. Pabaik sakinius. Kai kuriuose sakiniuose pavartok šiuos veiksmažodžius: *(ne)galima, (ne)reikia, (ne)būtina.*

Žmonai išvykus į komandiruotę, ...

Gyvendami su moterimis, ...

Auginant vaikus, ...

Prižiūrėdami vaikus, ...

Saugodamos emocinę ramybę, ...

Siekdama profesinės karjeros, ...

Norint suderinti ...

Derinant karjerą ir buitines rūpesčius, ...

Pasirinkus tokį gyvenimo būdą, ...

Suprasdami ...

4. Nuolaidos sakinių pradžiai parink pabaigą.

- a) Kad ir kaip moterys nori suderinti karjerą ir buitį, (1)
- b) Nors ir vyrai sutinka vaikais ir namais rūpintis kartu, ( )
- c) Nors šeimos nebenori daug vaikų, ( )
- d) Nors daugumai lietuvių šeima tebėra didžiausia gyvenimo vertybė, ( )
- e) Kad ir padaro moteris karjerą, uždirba auklei ir namų tvarkytojai, ( )
- f) Nors vyrai nebenori žmonių-namų šeiminių, ( )
- g) Nors įstatymas ir leidžia vyrui prižiūrėti vaikus, ( )
- h) Nepaisant sunkumų, ( )

1) tačiau jos daug ką turi aukoti.

2) iš tikrųjų visi buitines darbai gula ant moters pečių.